شناسه	رویه اجرایی-مقررات	تاریخ تهیه گزارش	1405/07/26
عنوان موضوع	بررسی چالش های فعالین اقتصادی و بخش خصوصی استان هرمزگان با تاکید بر شناسایی موانع قانونی و بودجه‌ای در راستای بهبود فضای کسب و کار و رفع موانع تولید و تجارت استان با مشارکت کمیسیون برنامه،بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی		
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان هرمزگان		
شرح موضوع	استان هرمزگان به عنوان یکی از کانون‌های کلیدی اقتصاد ملی، تجارت خارجی، کشاورزی، شیلات، گردشگری و مرزهای دریایی کشور، نقش بسیار اثرگذاری در چرخه تولید، اشتغال و ارزآوری دارد . با این وجود، فعالان اقتصادی، صادرکنندگان، واردکنندگان و تشکل‌های بخش خصوصی این استان در مسیر فعالیت‌های خود با موانع ساختاری، قانونی، اداری و بودجه‌ای متعددی دست‌وپنجه نرم می‌کنند .در همین راستا، این نشست با دستور جلسه »بررسی چالش‌های فعالین اقتصادی و بخش خصوصی استان هرمزگان با تأکید بر شناسایی موانع قانونی و بودجه‌ای در راستای بهبود فضای کسب‌وکار و رفع موانع تولید و تجارت استان «و با حضور اعضای محترم کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی تشکیل گردیده است . هدف اساسی از برگزاری این جلسه میدانی و کارشناسی، شنیدن بی‌واسطه صدای بخش خصوصی، واکاوی ریشه‌ای چالش‌های پیچیده حوزه‌های گمرکی، بانکی و ارزی، مالیاتی، زیرساختی و قوانین مخل تولید، و در نهایت تلاش برای گنجاندن اصلاحات قانونی و اعتبارات هدفمند در احکام بودجه‌ای کشور و قوانین سنواتی است تا زمینه توسعه پایدار اقتصادی و تسهیل تجارت در استان هرمزگان فراهم گردد.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	• موانع بانکی و مالیاتی از جمله تاخیر در استرداد مالیات ارزش‌افزوده و کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش. • چالش‌های ساختاری تجاری و ارزی نظیر صفر بودن سهمیه ثبت سفارش ماشین‌آلات در سامانه جامع تجارت و طولانی بودن فرآیند تخصیص ارز.		

	• اطاله تشریفات گمرکی، تعدد استعلام‌های بهداشتی/استاندارد و انباشت هزینه‌های دموراژ و انبارداری. • بحران‌های زیرساختی شامل قطعی برق سردخانه‌ها، کمبود کانتینر یخچالی و ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل و گردشگری. • عدم ثبات در مقررات و صدور بخشنامه‌های ناگهانی و عطف‌به‌ماسبق شدن قوانین تجاری.
جمع‌بندی جلسه کارشناسی به تاریخ 1405/07/26	جلسه کارشناسی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان هرمزگان روز یکشنبه مورخ 1405/07/26 در محل اتاق بازرگانی باحضور جمعی از فعالان اقتصادی و نمایندگان دستگاه های دولتی سازمان صمت، استانداری، گمرک و سایر دستگاه های متولی تشکیل گردید. **جناب آقای دکتر مهدی ترابی** جلسه را با خیرمقدم به نمایندگان کمیسیون برنامه و بودجه آغاز نموده و بیان داشتند: «هدف از برگزاری این نشست راهبردی، جمع‌بندی دقیق نظرات، مطالبات و چالش‌های احصا شده از سوی کمیسیون‌های تخصصی و تشکل‌های اقتصادی استان هرمزگان است تا با حضور نمایندگان محترم مجلس، موانع ساختاری، قانونی و بودجه‌ای پیش روی فعالان اقتصادی به صورت صریح مطرح شده و در تصمیم‌گیری‌های کلان کشور و تدوین احکام بودجه‌ای لحاظ گردد.» **حوزه شیلات، آبزی‌پروری و صنایع وابسته** • **جناب آقای مهرداد بازرگان (رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان آبزیان هرمزگان):** «صنعت پرورش میگو به دلیل جایگاه استراتژیک در اشتغال و اقتصاد استان هرمزگان با چالش‌های پیچیده فنی و بیولوژیکی روبه‌روست و ما به طور جدی نیازمند راه‌اندازی مؤسسه تحقیقاتی علوم شیلاتی با تمرکز صرفاً تخصصی بر روی میگو هستیم تا پژوهش‌های کاربردی برای حل موانع این صنعت انجام دهد.» همچنین در خصوص مشکلات واحدهای فرآوری، شرکت بین‌المللی پودر ماهی متو شهر آفتاب با ارسال درخواستی اعلام نمود که برای توسعه خطوط تولید، ارتقای بهره‌وری و استفاده بهینه از پساب و ضایعات ماهی جهت تولید روغن و ژله ماهی، قصد واردات یک دستگاه

تخصصی از چین را دارد. با این حال، به دلیل اینکه سهمیه واردات این شرکت در سامانه جامع تجارت صفر در نظر گرفته شده، امکان ثبت سفارش وجود ندارد. اداره صمت، نظارت وزارت جهاد کشاورزی را دلیل عدم تخصیص دانسته و جهاد کشاورزی نیز ارجاع به پیگیری در تهران داده است؛ این سردرگمی اداری میان وزارتخانه‌ها مانع توسعه صنایع تبدیلی شیلات شده است.

حوزه کشاورزی، فرآوری و صادرات محصولات کشاورزی

- **جناب آقای محمد جوادی (رئیس هیئت‌مدیره انجمن تولیدکنندگان، صادرکنندگان و فرآوری محصولات کشاورزی هرمزگان):**

«بخش کشاورزی استان برای جهاد تولید و توسعه صادرات با موانع ساختاری مواجه است که نیازمند مداخله قانون‌گذار در بودجه ۱۴۰۶ می‌باشد:

- **تأمین مالی و سرمایه در گردش:** واحدهای فرآوری در فصل برداشت به منابع مالی دائم نیاز دارند؛ لذا باید ردیف‌های مشخص و قابل نظارتی برای تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌ها با دوره‌های بازپرداخت متناسب با نقدینگی پیش‌بینی شود.
- **زیرساخت‌های لجستیکی و صنایع تبدیلی:** جلوگیری از خام‌فروشی مستلزم تخصیص اعتبارات برای ساخت سردخانه‌ها، مراکز سورتینگ، بسته‌بندی، انبارداری استاندارد و نوسازی ماشین‌آلات است.
- **مشوق‌های صادراتی و استرداد مالیات:** فرآیند طولانی استرداد مالیات بر ارزش‌افزوده و هزینه‌های سنگین صادرکنندگان باید اصلاح شود. همچنین تغییرات ناگهانی و بدون برنامه مقررات صادراتی، قراردادهای تجاری فعالان را مختل می‌کند و باید اصل عدم عطف به ماسبق شدن مقررات رعایت گردد.
- **تأمین انرژی پایدار:** قطعی مکرر برق، صدمات جبران‌ناپذیری به سردخانه‌ها و محصولات فسادپذیر می‌زند؛ بنابرین تخصیص تسهیلات هدفمند برای توسعه سامانه‌های انرژی خورشیدی و تضمین پایداری برق واحدهای تولیدی ضروری است.»

حوزه کسب‌وکارهای زنان و کارآفرینی

- **سرکار خانم سحر رستگار (رئیس هیئت‌مدیره کانون زنان بازرگان هرمزگان):**

«بنگاه‌های کوچک و متوسط و به‌ویژه کسب‌وکارهای تحت مدیریت زنان نیازمند حمایت‌های ساختاری هستند. قوانین مالیاتی باید به گونه‌ای اصلاح شوند که از تفسیرهای سلیقه‌ای جلوگیری شده و ثبات ایجاد گردد. پیشنهاد می‌شود برای شرایط اضطرار و جنگ، تبصره‌های قانونی ویژه‌ای جهت تعدیل سود مالیاتی و تقسیط طولانی‌مدت بدهی‌ها پیش‌بینی شود. همچنین تسهیلات مالی متناسب با تأمین سرمایه در گردش زنان کارآفرین و اعمال نگاه حمایتی ویژه به استان‌های مرزی باید در دستور کار قرار گیرد.»

حوزه گردشگری و صنایع‌دستی

- **سرکار خانم مهسا خرم‌نژاد (دبیر کمیسیون گردشگری و صنایع‌دستی اتاق بازرگانی هرمزگان):**

«برای توسعه صنعت گردشگری و صنایع‌دستی استان هرمزگان و جزایر آن، نیازمند تخصیص اعتبارات عمرانی و حمایتی هدفمند جهت بهسازی مسیرهای دسترسی و توسعه زیرساخت‌ها هستیم. همچنین تسهیل دسترسی فعالان به تسهیلات کم‌بهره سرمایه در گردش، پیش‌بینی منابع مالی برای احیا و بهره‌برداری از بناهای تاریخی، حمایت از تأمین مواد اولیه هنرمندان صنایع‌دستی و کاهش فرآیندهای پیچیده و موازی‌کاری اداری در مجوزدهی سرمایه‌گذاران از مطالبات اصلی این حوزه است.»

حوزه مشاغل خانگی

- **جناب آقای مهدی درخشان (رئیس انجمن مشاغل خانگی اتاق بازرگانی هرمزگان):**

«بزرگ‌ترین چالش مشاغل خانگی، عدم دسترسی پایدار به بازار فروش است. در اعتبارات حمایتی اشتغال، باید بازاریابی، بسته‌بندی و برندسازی نیز دیده شود. انجمن مشاغل خانگی با اجرای موفق رویداد «کندو» توانسته است تولیدکنندگان خرد را به بازار و مدیران سازمان‌ها متصل کند که پیشنهاد می‌شود این الگوی کاربردی در سطح استان و کشور حمایت و تکثیر شود. همچنین ایجاد

سازوکار قانونی برای خرید سازمانی و هدایای مناسبتی دستگاه‌ها و صنایع از محصولات مشاغل خانگی و تقویت آموزش‌های تخصصی دیجیتال و بهداشتی باید پیگیری شود.»

حوزه زنجیره تجارت، صادرات و واردات مواد غذایی

- **نماینده انجمن صادرکنندگان و واردکنندگان مواد غذایی استان هرمزگان:**

«چالش‌های زنجیره تجارت استان بسیار حاد است و فعالان اقتصادی متحمل خسارت‌های سنگینی شده‌اند:

- **گمرک و ترخیص کالا:** اطاله زمان ارزیابی، تعدد استعلام‌ها، اختلاف در ارزش‌گذاری و تعرفه‌ها موجب تحمیل هزینه‌های سنگین دموراژ و انبارداری می‌شود. پیشنهاد می‌شود نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های مجوزدهنده در گمرک مستقر شده و سقف زمانی مشخصی برای پاسخ‌دهی تعیین گردد.
- **بانک و مسائل ارزی:** طولانی شدن فرآیند تخصیص و تأمین ارز، نوسانات نرخ ارز و مشکلات رفع تعهد ارزی موجب فلج شدن تجارت شده است. آیین‌نامه‌های تعهد ارزی باید اصلاح شوند.
- **بنادر و حمل‌ونقل:** افزایش تعرفه‌های تخلیه و بارگیری، کمبود شدید کانتینرهای یخچالی برای محصولات فسادپذیر و ابهام در هزینه‌های توقف کانتینر از مشکلات بزرگ است که نیازمند معافیت دموراژ در توقف‌های حاکمیتی می‌باشد.
- **موازی‌کاری استاندارد و بهداشت:** تکرار آزمایش‌های مشابه و خطر فساد کالا در جریان نمونه‌برداری نیازمند پذیرش مدارک آزمایشگاه‌های مرجع و اعمال قاعده "سکوت علامت رضایت" است.»

در ادامه، مدیران ارشد دولتی استان به پاسخگویی پرداختند .نماینده استانداری هرمزگان بر لزوم هم‌افزایی بین‌بخشی، حمایت از زنجیره ارزش و کاهش بروکراسی اداری تأکید کرد .مسئولان سازمان صمت و سازمان جهاد کشاورزی استان نیز ضمن تأیید مشکلات مطرح‌شده، آمادگی خود را برای پیگیری رفع موانع تخصیص سهمیه سامانه تجارت واحدهای تولیدی، تدوین طرح توجیهی مرکز تحقیقات میگو و انتقال نظرات تشکل‌ها به وزارتخانه‌های متبوع اعلام نمودند.

صداقت کارشناس استانداری هرمزگان با اشاره به موقعیت راهبردی استان هرمزگان در تجارت بین‌الملل و اقتصاد دریاپایه، بر لزوم ارتقای هم‌افزایی بین‌بخشی و اصلاح فرآیندهای اداری تأکید کرد. نماینده استانداری اظهار داشت: مجموعه مدیریت عالی استان، تسهیل فضای کسب‌وکار و جهش تولید را اولویت نخست خود می‌داند. دستگاه‌های اجرایی مکلفند از اتخاذ تصمیمات جزیره‌ای و ایجاد اطاله در صدور مجوزها پرهیز کنند. در همین راستا، استانداری هرمزگان علاوه بر پیگیری توسعه زیرساخت‌های صادراتی و تکمیلی زنجیره‌های ارزش در بخش‌های شیلات، کشاورزی و گردشگری، لزوم پیش‌بینی ظرفیت‌های مالی و بودجه‌ای ویژه برای استان‌های مرزی و مبادی اصلی تجارت کشور را در شورای برنامه‌ریزی استان و مذاکره با مراجع ملی به صورت جدی دنبال می‌کند.

عسکری معاونت سازمان صنعت، معدن و تجارت (صمت) استان هرمزگان: نماینده سازمان صمت استان در پاسخ به چالش‌های مطرح‌شده پیرامون اختلالات سامانه جامع تجارت و ثبت سفارش ماشین‌آلات خطوط تولید توضیح داد: فرآیند سهمیه‌بندی و تخصیص اعتبار در سامانه جامع تجارت بر اساس ضوابط متمرکز وزارتی و شاخص‌های بازرگانی صورت می‌پذیرد که در مواردی به دلیل تفکیک حوزه‌های نظارتی میان وزارت صمت و وزارت جهاد کشاورزی، موجب صفر شدن سهمیه وارداتی برخی واحدهای صنعتی و فرآوری شده است. سازمان صمت استان آمادگی کامل دارد تا با بررسی میدانی، اخذ مستندات فنی و تایید توان تولیدی واحدهای متقاضی (از جمله واحدهای فرآوری پودر و ضایعات ماهی)، ظرفیت‌های نوسازی خطوط تولید را تأیید کرده و پایش ارزی و سهمیه‌ای آن‌ها را از طریق کارگروه‌های تخصصی وزارت صمت تسریع نماید. همچنین پیگیری الزام دستگاه‌ها به عدم عطف به ماسبق شدن مقررات و ایجاد زمان‌بندی شفاف در ابلاغ بخشنامه‌های تجاری از اولویت‌های این سازمان در انعکاس به سیاست‌گذاران کلان است.

کارشناس سازمان جهاد کشاورزی استان هرمزگان: نماینده سازمان جهاد کشاورزی استان با تأیید چالش‌های ساختاری در حوزه صنایع تبدیل شیلاتی و تامین سرمایه در گردش، اقدامات این سازمان را تشریح نمود: صنعت آبزی‌پروری به ویژه پرورش میگو و صنایع فرآوری وابسته، نقش بی‌بدیلی در صادرات غیرنفتی استان دارد. در خصوص مشکل ثبت سفارش ماشین‌آلات تصفیه روغن و ضایعات ماهی، مکاتبات و پیگیری‌های لازم جهت انتقال درخواست‌ها به مراجع ذی‌ربط در وزارت جهاد کشاورزی انجام شده تا سهمیه ارزی و وارداتی مورد نیاز تخصیص یابد. همچنین درباره پیشنهاد کلیدی اتحادیه آبزیان جهت تأسیس مرکز تحقیقات تخصصی میگو، این سازمان موافقت کامل خود را اعلام نموده و تدوین طرح توجیهی-فنی آن را با همکاری سازمان تحقیقات، آموزش

و ترویج کشاورزی (تات) در دستور کار قرار داده است تا اعتبارات ملی و استانی لازم برای جذب عضو هیئت‌علمی و تجهیز آزمایشگاه‌های تخصصی در لوایح بودجه‌ای پیگیری شود. در حوزه تامین انرژی و نقدینگی نیز، سازمان جهاد کشاورزی خواستار پیش‌بینی اعتبارات تکلیفی جهت تجهیز سردخانه‌ها به سامانه‌های تجدیدپذیر و تسهیلات ترجیحی سرمایه در گردش برای کشاورزان و صادرکنندگان در فصل برداشت است.

در ادامه وی افزود: در چند دهه گذشته صنعت کشاورزی استان هرمزگان بویژه در بخش تولید و فراوری و بسته بندی در کنار تاثیرات مستقیم ناشی از جنگ های تحمیلی دوم و سوم و نیز جنگ هرمز با مسایل محیطی و تغییرات اقلیمی نیز همراه بوده اند که بدهی ها در کنار کاهش تولید و تاثیر پذیری اقتصادی بدهی های سربار نیز به همراه داشته است که درنهایت رونق این بخش را تحت تاثیر قرار داده است از سوی دیگر باید این موضوع را مد نظر قرار داد که رونق بخش کشاورزی به صادرات وابسته است و محدودیت های پیش رو این مساله را بحرانی کرده است و باید در بودجه سال اینده و یا با اضافه نمودن متم و تبصره در بودجه سال جاری به حمایت این بخش پرداخت

علیمرادی مدیرکل هماهنگی اموراقتصادی استانداری در ادامه گفت: ضمن عرض سلام و خسته نباشید خدمت فعالین محترم بخش خصوصی و تشکر از دبیرخانه شورای استانی در برگزاری این نشست به منظور ریشه یابی و نیز شناخت مسایل و مشکلات قابل طرح و پیگیری درنشست با اعضای محترم کمیسیون بودجه مجلس شورای اسلامی، همانگونه که مستحضر می باشید مطابق شرح وظایف کمیسیون مربوطه حوزه های مالیاتی و نیز تامین اجتماعی در کنار مشخص نمودن حقوق و عوارض گمرکی به عنوان یکی از مهمترین وظایف و حوزه های عمل کمیسیون مربوطه می باشد که در صورت ارائه مسایل و مشکلات در این حوزه می توان با توجه به استمرار شرایط اضطرار این توقع را داشت که تصمیمات مقتضی و متناسب با شرایط استان در مجلس اخذ شود. از سوی دیگر باید این مساله را مد نظر قرار داد که در سالهای 1404 و 1405 استان با حوادث و موضوعات پیش بینی نشده ای روبرو شده است که شرایط اقتصادی را تحت تاثیر قرار داده است

سرکار خانم بنی طرف رئیس کارگروه اقتصاد دارایی افزود: متناسب با مصوبه هیات وزیران در شهریور ماه که مختص استان ها متاثر از جنگ رمضان می باشند بند 9 مصوبات مذکور می توان براساس پیشنهادات و بسته های حمایتی در نظر گرفته شده در بسته مذکور اقدام به ارائه مصوباتی متناسب با بخشش ها و یا کاهش حقوق و عوارض گمرکی در سال 1405 و نیز 1406 داشت.

	کارشناس سازمان امور مالیاتی اظهار داشت:سازمان امور مالیاتی استان تمام تلاش خود را برای کمک به فعالین بخش خصوصی در تقسیط و یا امهال و نیز بازپرداخت بدهی های مالیاتی صورت گرفته است و سازمان مالیاتی استان تمام تلاش خود را برای افزایش حوزه اختیارات استان در کمک به فعالین اقتصادی به کار گرفته است .
پیشنهادات	1. تشکیل کارگروه مشترک دائمی میان اتاق بازرگانی هرمزگان و کمیسیون برنامه و بودجه مجلس جهت پیگیری مطالبات بخش خصوصی. 2. اصلاح مواد مربوط به بودجه ۱۴۰۶ به منظور تخصیص منابع پایدار برای تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی، کشاورزی و شیلاتی. 3. رفع فوری مشکل صفر بودن سهمیه ثبت سفارش ماشین‌آلات خطوط فرآوری شرکت‌های شیلاتی در سامانه جامع تجارت با هماهنگی وزارت صمت و جهاد کشاورزی. 4. پیش‌بینی بودجه ملی و استانی برای تأسیس «مؤسسه تحقیقاتی علوم شیلاتی با تمرکز بر میگو» در استان هرمزگان. 5. تسریع فرآیند گمرکی با استقرار نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های مجوزدهنده، تعیین سقف زمانی پاسخ‌دهی و معافیت صادرکنندگان از دموراژ در توقف‌های حاکمیتی. 6. اعطای تسهیلات هدفمند برای توسعه نیروگاه‌های خورشیدی کوچک‌مقیاس جهت تأمین برق پایدار سردخانه‌ها و واحدهای نگهداری مواد فسادپذیر. 7. تسری الگوهای موفق بازاریابی مشاغل خانگی نظیر رویداد «کندو» و ایجاد سازوکار قانونی برای خریدهای سازمانی ارگان‌های دولتی از تولیدکنندگان خرد استان.
فهرست مستندات و مدارک پشتوانه	❖ اصول ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (تقویت بنیه اقتصادی و مشارکت بخش خصوصی). ❖ قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (احکام حمایت از تولید، تأمین مالی و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر).

	❖ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار (الزام به مشاوره با تشکل‌ها و ثبات مقررات). ❖ ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب ۱۴۰۰ و ماده ۱۴۱ قانون مالیات‌های مستقیم (معافیت‌ها و استرداد مالیات صادرکنندگان). ❖ ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم توسعه (حمایت از جهش صادراتی و استرداد حقوق گمرکی نهاده‌ها). ❖ قانون جهش تولید دانش‌بنیان (نوسازی فناوری و ماشین‌آلات). ❖ قوانین مقررات صادرات و واردات و آیین‌نامه‌های رفع موانع تولید رقابت‌پذیر.